



Debreceni Ítéltábla

Bf.I.57/2022/25.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2022. április 26. napján, 2022. július 7-én és 2022. október 11. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és 2022. október 13-án kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A különösen nagy vagyoni hátrányt okozó, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntette és más bűncselekmény miatt ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék 2021. szeptember 30. napján kihirdetett 8.B.261/2018/219. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlottak cselekményét 25 (huszonöt) rendbeli társtettesként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének (Btk. 345. §) is minősíti.

Mindkét vádlott büntetése halmazati.

A szabadságvesztést I. rendű vádlott tekintetében 4 (négy) év 6 (hat) hónapra, a gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltást és a közügyektől eltiltást 5 (öt) – 5 (öt) évre;

II. rendű vádlott szabadságvesztés büntetését 2 (kettő) év 6 (hat) hónapra, a gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltást és a közügyektől eltiltást 3 (három) – 3 (három) évre enyhíti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Nyíregyházi Törvényszék a rendelkező részben írt ügydöntő határozatában I. rendű vádlottat társtettesként elkövetett költségvetési csalás büntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont] miatt 6 év börtön végrehajtási fokozatú szabadságvesztésre, 6 év gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozás gyakorlásától eltiltásra, 200 napi tétel, 2 000 Ft napi tétel összegű, összesen 400 000 Ft pénzbüntetésre és 6 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre;

II. rendű vádlottat társtettesként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont] miatt 4 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre, 4 év gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozás gyakorlásától eltiltásra, 100 napi tétel, 2 000 Ft napi tétel összegű, összesen 200 000 Ft pénzbüntetésre és 4 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte.

A vádlottakat az ellenük társtettesként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) miatt emelt vád alól felmentette.

Megállapította, hogy a vádlottak a szabadságvesztésből legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsáthatók feltételes szabadságra. A pénzbüntetés megfizetésére 20 havi részletfizetést engedélyezett I. rendű és II. rendű vádlott részére is, meghatározva a végrehajtás részleteit és a meg nem fizetés jogkövetkezményeit. Rendelkezett a lefoglalt iratokról és a vádlottakat egyetemlegesen kötelezte 2 172 359 Ft bűnügyi költség viselésére, rögzítve, hogy 7500 Ft bűnügyi költséget az állam visel.

[2] Az ítélet ellen két irányban jelentettek be fellebbezést.

[3] Az elsőfokú ítélet ellen egyrészt az ügyészség jelentett be fellebbezést mindkét vádlott terhére a hamis magánokirat felhasználása vétségének vádja alóli felmentésük miatt, bűnösségük e cselekményben történő kimondása, szabadságvesztés büntetésük halmazati büntetesként való kiszabása és a velük szemben alkalmazott szabadságvesztés büntetés és közügyektől eltiltás tartamának felemelése végett. Álláspontja szerint tévedett a törvényszék, amikor a hamis magánokirat felhasználásának vétsége tekintetében felmentő rendelkezést hozott, ugyanis amennyiben a költségvetési csalás bűncselekményt valótlán tartalmú adó/járulékbevallások adóhatóságához történő benyújtásával követik el, a költségvetési csalás mellett halmazatban a hamis magánokirat felhasználásának vétségét is meg kell állapítani.

[4] Másfelől I. rendű vádlott és védője terjesztettek elő perorvoslatot az elsőfokú határozat ellen a költségvetési csalás büntetésében felmentés, másodlagosan a büntetés enyhítése érdekében. Az I. rendű vádlott védője a védelmi jogorvoslatot a másodfokú eljárásban nagy részletességgel indokolva kiemelte, hogy az alvállalkozók bevonása kapcsán a törvényszék jogi következtetése téves. Részletezte az eljárás előzményeit, a törvényszéki határozat részbeni felderítetlenségét és iratellenes megállapításait, sérelmezve az I. rendű vádlott nyomozás során tett írásbeli vallomása mint bizonyíték értékelésének elmulasztását, ami által sérült a vádlott tisztességes eljáráshoz való joga. Vitatta az ügyben eljáró igazságügyi szakértő részadatokon alapuló, álláspontja szerint független és pártatlan hozzáállástól mentesen készített szakvéleményét, hosszasan taglalva ezen szakvélemény bizonyítékok köréből történő kirekesztésének indokoltságát. Hasonlóképpen élt kritikái éllel a igazságügyi könyvszakértő által készített szakértői vélemény vonatkozásában, sérelmezve ezzel összefüggésben a szakértői bizonyításra irányuló indítványának elutasítását, a igazságügyi könyvszakértő által készített magánszakvéleménynek szakértői véleményként történő figyelembevételének, értékelésének mellőzését.

I. rendű vádlott lényegét tekintve a védője által már előadottakat nyújtotta be fellebbezése kiegészítéseként, sérelmezve indítványainak elbírálatlanságát, az ítélet indokolásának iratellenességét, a gazdasági társaságok veszteséges működésének elbagatellizálását, valamint a szakértői bizonyítás lefolytatásának módját, a magánszakértői vélemény figyelmen kívül

hagyását. Ennek megfelelően fellebbezése felmentésre irányuló elsődleges irányát változatlan tartalommal fenntartotta, míg másodlagosan végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabására tett indítványt.

[5] II. rendű vádlott védője a tényállás részbeni megalapozatlansága miatt, eltérő jogi minősítés, a cselekmény enyhébb, részesi minősítése, továbbá a büntetés enyhítése céljából jelentett be fellebbezést. Indokolásának lényege, hogy a II. rendű vádlottat megbízási szerződés alapján könyvelési feladatot ellátó személynek lehet csak tekinteni, adóalanyisága csak az I. rendű vádlottnak volt. Vitatta a nullás adóbevallások ítélet szerinti valótlanására tett megállapításokat, álláspontja szerint felelősségét csak azoknál a cégeknél lehet megállapítani, ahol az I. rendű vádlottal fele részben tulajdonos volt. Az ítéleti tényállás megalapozatlan megállapításokat tartalmaz, kihangsúlyozva többek között a II. rendű vádlott könyvelésre korlátozódó szerepét. Hasonlóan az I. rendű vádlott védőjéhez, utalt igazságügyi szakértő objektivitásának hiányára, valamint a igazságügyi szakértő által elkészített szakvéleményben megfogalmazott megállapításokkal – álláspontja szerint – ellentétes törvényszéki megállapításokra. A bírói mérlegeléssel kapcsolatban kifejtette, hogy az ítélet a személyi bizonyítékokat felsorolja és ismerteti, de azokat nem veti össze és nem von le megfelelő következtetéseket. A II. rendű vádlottra nézve terhelőnek tekintett tanúk () vallomásainak mérlegelését, valamint szakértő szakvéleményének észrevételként történő értékelését is vitatta.

[6] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.181/2019/11. számú észrevételében az ügyészségi fellebbezést azzal tartotta fenn, hogy az elsőfokú bíróság túlnyomórészt megalapozott tényállását annyiban szükséges korrigálni, hogy a munkavállalók járuléakai bevallása, levonása és befizetése megtörténtének igazolására szolgáló hamis okiratok felhasználása szolgált a nullás adóbevallások alapjául. A cselekmények jogi minősítése csak a költségvetést sértő cselekmények tekintetében felel meg a Btk. vonatkozó rendelkezéseinek. A vádlottak tudtak egymás cselekvőségéről, ezért a 2013. március hó végéig megvalósult cselekményért társtettesként tartoznak felelősséggel, az ezt követően elkövetett cselekmények kizárólag az I. rendű vádlott terhére róhatók. Az elkövetői alakzatot érintően kifejtette, hogy a törvényi egységben álló részcsselekmények esetén a legterhesebb, azaz a társtetteség az irányadó.

Tekintettel arra, hogy nincs érdemi különbség az elektronikusan és a papíralapon teljesíthető adózói adóbevallás között, így a vádlottak felmentése a folytatólagosan, társtettesként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége tekintetében téves.

A büntetés kiszabásánál irányadó alanyi és tárgyi körülmények módosítandók a halmazati bünteteskiszabás folytán, ezen túlmenően a II. rendű vádlott beismerő vallomása csak részbeni, ugyanakkor a bűncselekmény elkövetése óta eltelt hosszabb idő és a büntetőeljárásnak az elhúzódása is figyelembe veendő a vádlottak javára.

Mindezekre tekintettel a vádlottak bűnösségét a folytatólagosan, társtettesként elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségében is kimondva, a kiszabott szabadságvesztés büntetések és a közügyektől eltiltás mellékbüntetések mértékének felemelésére, valamint az I. rendű vádlottal szemben vagyonek kobzás alkalmazására tett indítványt.

[7] Az ítéltábla az elsőfokú ítélet elleni fellebbezések elbírálására a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 599. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tűzött, azzal, hogy a vádlottak részvétele az 599. § (4) bekezdése

alapján nem volt kötelező, ezért a terhelteket értesítette, mert meghallgatásuk nem volt szükséges.

[8] I. rendű vádlott védője 2022. február 17. napján tárgyalás tartását indítványozta, lényegét tekintve szakértői bizonyítás felvétele, igazságügyi szakértő meghallgatása céljából.

[9] A nyilvános ülésen az ügyész az átiratában foglaltakkal egyezően az elsőfokú ítélet megváltoztatását, egyéb részekben helybenhagyását indítványozta.

[10] I. rendű vádlott védője egyezően nyilatkozott jogorvoslatának írásbeli indokolásában előadottakkal. Indítványa elsődlegesen felmentésre irányult, másodlagosan pedig tetтарыны, тэнылегес szabadságelvonással nem járó büntetés kiszabását indítványozta. A vádlott az utolsó szó jogán – nyilatkozatát írásban is csatolva – korábbi védekezésével egyezően vitatta a büntetőjogi felelősségét.

[11] II. rendű vádlott védője szintén fenntartotta jogorvoslata írásbeli indokait arra vonatkozóan, hogy védenca tettesként csak azon cégek tekintetében felelhet, ahol fele részben tulajdonos volt, egyebekben бінсегэджэ lehet a cselekményeknek. E védő is felfüggesztett szabadságvesztés kiszabására tett indítványt. A II. r. vádlott az utolsó szó jogán csatlakozott védőjéhez és előadta, hogy megbánta, amit tett.

[12] Az ügyészсégi és a véделmi fellebbeзések részben alaposak.

[13] A másodfokú bíróság a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján a törvény eltérő rendelkezésének hiányában az ítélet megalapozottságát, az ítéletnek a бүнőссэг megállapítására, a бүнселекмэны minősítésére, a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét és az eljárási szabályok megtartását arra tekintet nélkül bírálta felül, hogy ki és milyen okból fellebbezett. A fellebbeзések támadták a бүнőссэг megállapítását és a jogi minősítést is, így korlátozott felülbírálatra nem kerülhetett sor.

[14] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítást a perrendi szabályokat betartva folytatta le. Nem vétett olyan abszolút vagy súlyos relatív eljárási hibát, amely az érdemi felülbírálatot kizárta volna [Be. 608. § (1) bekezdés a)-h) pont; 609. § (1) bekezdés és 2) bekezdés a)-d) pontok].

[15] A törvényszék az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett és alapvetően megalapozott tényállást állapított meg, amely azonban kisebb részben hiányos volt [Be. 592. § (2) bekezdés a) pont]. A jogelmélet és a bírói gyakorlat szerint is hiányosságot jelent, ha a bíróság egy általa hitelt érdemlőnek talált és elfogadott bizonyítékot nem, vagy csak részben foglal tényállásba. E bizonyíték létezik, értékelt, csak nem valamennyi lényeges része lett rögzítve. Jelen esetben ez a perjogi helyzet: a bíróság a tényállás alapjául elfogadott bizonyítékok (könyvszakértői vélemény, okirati bizonyítékok) a vagyoni hátrány okozásának módját és mértékét nem részletezte megfelelően. A megalapozatlanság az említettek szerint

csak részbeni, azaz a tényállás egy – jelen esetben kisebb, de fontos részére – terjed ki, melynek orvoslása kötelező a másodfokú eljárásban (EBH2019. B.9., BH2019. 220).

[16] A másodfokú bíróság a megalapozatlanság kiküszöbölése érdekében Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel a tényállást [Be. 561. § (3) bekezdés c) pont] az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítás által érintett ügyiratok tartalma alapján a következők szerint egészíti ki.

- Elsőfokú ítélet [50] – [51] bekezdések: I. rendű és II. rendű vádlottak a bevallási kötelezettség elmulasztásával, illetve valótlan tartalmú bevallások benyújtásával 2011. április hónaptól 2013. március 31. napjáig terjedő időszakban 244 104 751 Ft vagyoni hátrányt okoztak, míg az ezt követő, 2014. január hónapig terjedő időszakban I. rendű vádlott további 90 313 569 Ft vagyoni hátrányt okozott az állami költségvetésnek. A valótlan tartalmú nullás adóbevallások alapjául a, a hatóságok, és a munkavállalók felé kiadott azon valótlan tartalmú okiratok felhasználása szolgált, amelyek a munkavállalók járulékai bevallásának, levonásának és befizetésének megtörténtét igazolták.

[17] A kiegészítéssel a tényállás teljes mértékben megalapozottá vált és a Be. 593. § (3) bekezdés értelmében a másodfokú ítélezés alapját képezte. Itt jegyzi meg az ítéltábla, hogy a törvény a megalapozottság fogalmát pozitív formában nem határozza meg, arra a megalapozatlansági okok nemlétéből lehet következtetni. Ettől függetlenül a jogtudomány és a bírói gyakorlat megalapozottnak azt a tényállást tekinti, melyet a bíróság a vád keretei között a törvényes bizonyítás lefolytatását követően valósághűen, teljeskörűen, hiánymentesen állapít meg, amely feltételek a ténybeli javítás után teljesültek.

[18] Részben perjogi, de ténykérdés is, hogy a védelmi érvelésekkel szemben I. rendű vádlott védője által felkért és II. rendű vádlott védője által felkért igazságügyi könyvszakértők által készített magánszakértői véleményt nem lehetett szakvéleményként értékelni, azok csak védői észrevételek, amit az elsőfokú bíróság helyesen állapított meg. A magánszakértői véleményként való felhasználás és értékelés eljárásjogi feltételei ugyanis nem teljesültek.

[19] igazságügyi könyvszakértőt a nyomozó hatóság 2017. augusztus 28. napján rendelte ki, amely kirendelésnek megfelelően 2017. december 05. napján elkészítette a szakvéleményt. 2019. július 01. napján a törvényszék a szakvélemény kiegészítését rendelte el, azonban a szakértő 2019. szeptember 13. napján – családi okokra hivatkozással – kérte a felmentését, amely alapján a bíróság 2019. szeptember 23. napján a szakértőt felmentette a kirendelés hatálya alól és ezzel egyidejűleg 1 szakértőt rendelte ki, aki – kompetenciájának hiányára hivatkozással – nem vállalta el a szakvélemény elkészítését. Ezen ok miatt a törvényszék 2019. november 18. napján felmentette a kirendelés hatálya alól és ugyanezen a napon igazságügyi könyvszakértőt rendelte ki, aki a 2020. január 31. napján kelt szakvéleményét 2020. február 03. napján, míg a 2020. június 08. napján kelt kiegészítő szakértői véleményét ugyanezen a napon benyújtotta a bírósághoz.

[20] I. rendű vádlott védőjének igazságügyi könyvszakértő kirendelésére tett indítványát a törvényszék 2021. január 25. napján elutasította, majd a védő felkérésére a

szakértő magánszakértői véleményt készített, amit a védő a bírósághoz 2021. május 28. napján becsatolt.

[21] A Be. lehetőséget ad a terhelt vagy a védő számára magánszakértői vélemény előterjesztésére, azonban annak törvényi korlátokat támaszt. A szakértői bizonyítás körében a magánszakértői vélemény felhasználásának következetesebb szabályozása a hatályos eljárási törvény egyik hangsúlyos újítása a korábbi büntetőeljárási törvényhez képest. Magánszakértői vélemény elkészítésére akkor adható megbízás, ha a vizsgált tényre korábbi, kirendelt szakértő által készített szakvélemény még nem készült és a terhelt vagy védő szakértő kirendelésére irányuló indítványát elutasították, vagy ha a terhelt és a védő indítványa az általa megnevezett szakértő kirendelésére irányult, azonban más szakértő lett kirendelve. Ugyanakkor, ha a terhelt, illetve a védő indítványa olyan tény szakértő általi megállapítására vagy megítélésére irányul, amit az ügyészség vagy a nyomozó hatóság által kirendelt szakértő által készített korábbi szakvélemény már vizsgált, magánszakértői vélemény elkészítésére csak azt követően adható megbízás, hogy a terheltnek vagy a védőnek a 197. § (1) és (2) bekezdés szerinti eljárásra vonatkozó indítványait elutasították [Be. 190. § (1)-(3) bekezdések]. Önmagában az a körülmény, hogy a szakértőt a bíróság rendelte ki, még nem teszi lehetővé magánszakértő megbízását. A törvény által a magánszakértői vélemény előterjesztésének előfeltételeként meghatározott szabályok nem teljesültek, miként arra az elsőfokú ítélet indokolása is alapvetően helyesen mutatott rá. Ezért a magánszakértői vélemény kizárólag észrevételként értékelhető, bizonyítási eszközként nem (BH2020. 99). Az ügy eldöntése szempontjából ugyanakkor ennek nem volt érdemi jelentősége, mert a védelem által felkért könyvszakértő nagyrészt azonos szakmai álláspontot képviselt a bíróság által kirendelt szakértő véleményében foglaltakkal. Nem vezetett volna tehát eltérő tényállás megállapításához a magánszakértői vélemény sem.

[22] A törvényszék igazságügyi szakértő szakvéleményét – meghallgatását követően (Nyíregyházi Törvényszék 8.B.261/2018/165. számú jegyzőkönyv) – helytállóan fogadta el a tényállás alapjául, figyelemmel arra, hogy az teljeskörű, világos, minden felmerült kérdést kimerítő részletességgel megválaszolt és egyértelmű volt. Az önellenőrzések büntetőjogi szempontból történő elfogadhatósága bírói kompetencia tárgyát képezi, és ez volt az oka annak, hogy szakértő elvi döntést igénylő kérdésnek jelölte meg az önellenőrzési bevallások figyelembevételének módját. Ezen ok folytán a kiegészítő szakértői véleményének 77-78. oldalán külön táblázatban foglalkozott e kérdéskörrel. Lényeges – és erre az elsőfokú bíróság is kellő részletességgel kitért –, hogy az önellenőrzés adójogi és büntetőjogi megítélése különbözik, az adóhatóság szándékos megtévesztése esetén az utólagos önellenőrzés az adócsalás büntetőjogi következményeinek elhárítására nem alkalmas. A szakértő önellenőrzésekkel összefüggésben rögzítette, hogy azok túlnyomó részt a valótlan nullás bevallások miatt kerültek benyújtásra, amellyel kapcsolatban az elsőfokú bíróság helyesen hivatkozott elvi határozatokra és eseti döntésekre (elsőfokú ítélet [125], [148]-[152])

[23] A törvényszék külön kitért arra is, hogy a felszámoló által megküldött tájékoztatások alapján az volt megállapítható, hogy több cég esetében az ügyvezetői tisztséget ellátó vádlottak nem vették fel a kapcsolatot a felszámolóval és a céges iratokat nem adták át (.....). E tényeket szem előtt tartva az elsőfokú bíróság – helyesen – elutasította I. rendű vádlott védőjének a szakvélemény kiegészítése iránti bizonyítási indítványát, amely arra irányult, hogy a felszámolást követően hogyan alakult az költségvetésnek okozott hátrány. Tekintettel arra, hogy a szakvélemény, illetve a szakértő személyes meghallgatása e körben is

kimerítő megállapításokat tett, a szakvélemény kiegészítése sem volt indokolt, mint ahogy arra a törvényszék is rámutatott (elsőfokú ítélet [127]).

[24] II. rendű vádlott védője a fellebbezésében sérelmezte, hogy a bíróság igazságügyi könyvszakértő magánszakértőként eljárásba vonására irányuló bizonyítási indítványát elutasította. E körben rámutat az ítéltábla, hogy a védő maga nyilatkozta azt a 2020. november 05. napján megtartott tárgyaláson (8.B.261/2018/165. számú jegyzőkönyv 21. oldal utolsó bekezdés), hogy szakértőt „magánszakértőként nem kívánjuk bevonni”. Erre tekintettel az elsőfokú bírósági indokolás – még ha részben más okra, nevezetesen idő előttiségre hivatkozva történt is – a magánszakértői vélemény észrevételként való értékelése kapcsán helyes volt (elsőfokú ítélet [123]).

[25] Mindkét vádlott védője – különböző okok alapján – hivatkozott a igazságügyi szakértő által készített szakvélemény fel nem használhatóságáról, és kérték annak kirekesztését a bizonyítékok közül (I. rendű vádlott védője), valamint a szakértő kizárását (II. rendű vádlott védője). A szakvéleménnyel összefüggésben a törvényszék azonban kifejtette, hogy a szakértő megállapításait *nem* vette figyelembe (helyesen nem fogadta el), a bizonyítékok értékelése során (elsőfokú ítélet [107]), ugyanakkor annak eljárásjogi okból történő kirekesztése nem volt indokolt, de a kérdésnek azért nincs érdemi jelentősége, mert a bíróság indokoltan más szakvéleményre alapította a tényeket.

[26] I. rendű vádlott védőjének azon felvetését, miszerint a vád törvényessége megkérdőjelezhető azért, mert szakvéleményén alapult, a másodfokú bíróság nem tartotta megalapozottnak. Amint arra az elsőfokú határozat indokolása is kitért, a szakértő által jegyzett vélemény nem volt figyelembe vehető a bizonyítási eszközök számbavétele során és az ítéleti tényállást nem arra alapította. Ez a vád törvényes voltát nem érinti. A kirendelés hatálya alól felmentett szakértő véleményének szakmai megítélése szintén különleges szakértelmet igénylő kérdés. könyvszakértő a bírósági meghallgatása során ki is fejtette, miszerint az eltérések alapvetően annak köszönhetők, hogy szakértő burkoltan a illetve aKft.-k dolgozóival kapcsolatban felmerülő adatokat is beépítette a szakvéleményébe.

[27] A törvényszék az ügy helyes eldöntése szempontjából lényeges bizonyítékokat megvizsgálta, és azokat okszerűen, a logika szabályai szerint értékelte. Számba vette a vádlottak védekezését, az eljárás során előadott, részben ellentétes vallomásaikat, majd azokat egymással, és a további bizonyítékokkal is megfelelően összevetette. Részleteiben vizsgálta a vád tárgyává tett cégek kapcsolatát, a postai dolgozók átjelentését, miközben munkájukban az változást nem eredményezett, és figyelemmel volt a vádlottak cégek irányításában betöltött szerepére is. Ennek során a vádlotti vallomások mellett értékelte a releváns tanúvallomásokat, köztük a II. rendű vádlotton kívül könyvelési munkát végző személyekét, az adórevíziós eljárásokban keletkezett és egyéb okiratokat, mint ahogyan a könyvszakértői bizonyítás eredményét is.

[28] Összegezve: a másodfokú bíróság a szakértői bizonyítást törvényesnek tartotta, nem észlelt olyan eljárásjogi hibát, melynek orvoslása bizonyítást igényelt volna.

[29] Az elsőfokú bíróság gondosan elemezte az I. rendű vádlott tagadásában, míg a II. rendű vádlott részbeni beismerésben megnyilvánuló vallomásait. A törvényszék nem tévedett,

amikor az egyenként és kölcsönösen, iratszerűen, a perrendnek megfelelően áttekintett bizonyítékok alapján a tényállást a vádbeli tényeket tagadó I. rendű vádlott vallomásaival szemben részben a II. rendű vádlott saját magára és az I. rendű vádlottra is terhelő adatokat szolgáltató, büntetőjogi felelősséget részben elismerő vallomásaira, a könyvelési iratanyagra, az adóhatósági okiratokra, igazságügyi könyvszakértő véleményére és annak kiegészítésére, a kihallgatott postai alkalmazottak és a könyvelést végző tanúk vallomásaira alapította.

[30] A büntetőjogi felelősség eldöntéséhez szükséges tények hiánymentesen rögzíthetők voltak és a tényállás megállapítása során egyes kétséget kizáróan bizonyított tényekből további tényekre is helytállóan következtetett. A ténybeli következtetés a közvetett bizonyítás része. Ennek során az elsőfokú bíróság a logika törvényei szerint járt el és mind a külső, mind a belső, a vádlottak cselekményhez fűződő értelmi-akarati viszonyára helyesen vont következtetést. Irányadó ez az alvállalkozó cégek bevonására, valamint a bértutalások és járulékbevallások, a valótlan nullás bevallások benyújtásának szabálytalanságára is.

[31] Az ítéltábla érdemi iratellenességet nem észlelt, hiszen nem volt annak tekinthető az I. rendű vádlott és védőjének az ítélet [54] pontjában rögzített – és általuk iratellenesnek vélt – azon megállapítása, hogy „Nyomozás során vallomást nem tett” (ti. az I. rendű vádlott), hiszen I. r. vádlott valóban nem tett szóban vallomást, ugyanakkor – ahogyan az a mondat folytatásából világosan kiderül – az írásban benyújtott vallomását az elsőfokú bíróság értékelte: „írásban benyújtott nyilatkozata szerint [...]”.

[32] A bizonyítékok értékelése kapcsán utal rá a másodfokú bíróság, hogy nagy terjedelmű bizonyítási anyagnál gyakran előfordul, hogy egyes bizonyítékok tartalmával a mérlegelt tényállás ellentétbe kerül, de felderítetlenség vagy helytelen ténybeli következtetés nem valósult meg. A bizonyítékok értékelésének megszokott és logikus módja az, hogy a bíróság a vallomás – más bizonyítékokkal megerősített – részeit fogadja el irányadónak a történeti tényállás megállapításakor, míg a vallomás azon részeit, amelyek más bizonyítékokkal ellentétesek, figyelmen kívül hagyja (BH1998. 418. III., BH2002. 87.).

[33] Az elsőfokú bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenysége mindenben megfelel a formál-logika törvényszerűségeinek, mely mérlegelő folyamat eredményeként a tényállást valósághűen állapította meg, ami a kiegészítést követően megalapozatlansági hibában nem szenved. A tényálláshoz kötöttség elvi indokát a Be. 167. § (3)-(4) bekezdése adja, ami szerint a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott ereje, a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti, szabad értékelése és védett mikénti értékelése (Kúria Bhar.III.1201/2018/10.). Mindezen elvek érvényre juttatása garantálja az elsőfokú bíróság ún. ténybíróági jellegét.

[34] Kétségtelen, hogy a Be. csak részben szabad bizonyítási rendszerében a mérlegelés nem korlátlan. A korlátok nélküli értékelés nyilvánvalóan nem megengedett és bírói önkényhez vezethet, sértve a védelem alapvető alkotmányos jogait. A védelem joga pedig a jogállam egyik alapköve, hiszen az állam hatalmával szemben álló terheltnek e jog biztosít garanciát ahhoz, hogy megfelelően védekezhessen, mely a fegyveregyenlőséget

érvényre juttatja. A bizonyítékok értékelésének fontos korlátja az eljárás törvényessége, mely a másodfokú eljárásban rögzíthető volt, a logika törvényeinek betartása (szillogizmus), és végül, de nem utolsósorban a bíróság indokolási kötelezettsége, melynek az elsőfokú bíróság a szükséges mértékben eleget tett.

[35] Az idézett korlátok átlépésére nem került sor, a bizonyítékok értékelése törvényes és a ténymegállapító tevékenység sem kifogásolható alappal. A védelmi fellebbezések egyik vádlott esetében sem hoztak fel olyan új körülményt, amely az elsőfokú bíróság ténymegállapításainak helyességét megkérdőjelezné. Ennek megfelelően a megállapított tényállást kizárólag a bizonyítékok értékelésén keresztül támadó, eltérő tényállás megállapítását célzó, felmentésre irányuló védelmi fellebbezések a Be. 591. § (1) bekezdésében meghatározott tényálláshoz kötöttség miatt eredményre nem vezettek.

[36] Az elsőfokú bíróság megalapozottan döntött a védelmi bizonyítási indítványok elutasításáról is (elsőfokú ítélet [127-130]).

[37] I. rendű vádlott védője a másodfokú perben ismételt előterjesztette a könyvszakértői bizonyítás kiegészítésére irányuló indítványát, amelyet az ítéltábla elutasított. Az indítvány elutasításának elsődleges indoka a tényállás kisebb kiegészítése mellett annak teljes megalapozottsága. A másodfokú eljárásban ugyanis a Be. 594. § (1) bekezdésének megfelelően bizonyítás felvételének a részbeni megalapozatlanság, az eljárási szabálysértés kiküszöbölése érdekében, és akkor van helye, ha a fellebbezésben új tényt állítottak vagy új bizonyítékra hivatkoztak. A felülbírált ügyben egyik feltétel sem áll fenn, mert a tényállás e részben egyébként is megalapozott volt, új tényt a védelmi indítvány nem állított. A fő ok azonban a már idézettek szerint a tényállás megalapozottsága, mely kizár bármilyen további bizonyítást a másodfokú eljárásban. Másfelől az indítványozott bizonyítás nem volt szükséges a tényállás tisztázásához, mert bár a terhelő vallomások mellett az egyéb bizonyítékokat a törvényszék szintén figyelembe vette, további bizonyítás sem vezethetett volna a bizonyítékok eltérő értékeléséhez, ezzel pedig eltérő tényállás megállapításához.

[38] Az elsőfokú bíróság az I. rendű vádlott védője által előterjesztett bizonyítási indítványok elutasítása körében kimerítő indokát adta annak is, hogy miért szükségtelen a....., valamint az megkeresése, amivel az ítéltábla teljes mértékben egyetértett.

[39] A büntetőeljárás során kirendelt igazságügyi könyvszakértő szakvéleménye egyrészt nem volt hiányos és megalapozott kétely nem merült fel a szakértő munkájával kapcsolatosan. Az érintett társaságokkal szemben indult felszámolási eljárások körében további vizsgálódás a cselekmény helyes jogi megítélésében másodfokon tett változtatás miatt szükségtelen. A bűncselekmények elkövetési értékének meghatározására az igazságügyi könyvszakértői vélemény elégségesnek bizonyult.

[40] Másfelől a magánszakértő bevonásán túl indítványozott egyéb bizonyítás sem volt szükséges a tényállás tisztázásához, mert a védelem által hivatkozottak közömbösek voltak a büntetőjogi felelősség megállapításakor. Utal rá az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság helyesnek talált értékelő tevékenysége során elfogadott bizonyítékok (elsőfokú ítélet [126]) egyértelművé tették I. rendű vádlott és a vele szándékességben eljáró II. rendű vádlott szerepét és érdekeltségét az eljárás tárgyát képező cselekmények során. Az a

körülmény, hogy néhány cég képviselőjét színleg mások vállalták, a cselekmény érdemi megítélése szempontjából nem tekinthető relevánsnak, hiszen a gazdaság további szereplői és a hatóságok felé e látszat fenntartásához a vádlottaknak alapvető érdeke fűződött.

[41] Az anyagi jogi kérdések felülbírálata során a másodfokú bíróság elsődlegesen rögzíti, hogy a törvényszék helytállóan döntött az alkalmazandó jogszabály választásakor, és annak részletes indokát is adta, hogy mindkét vádlott esetében az elbíráláskor hatályos Btk. alkalmazásának van helye (elsőfokú ítélet [131]-[135]). Ennek oka, hogy mind a bűncselekmény elkövetésekor hatályban volt 1978. évi IV. törvény, mind pedig az elbíráláskor hatályos Btk. büntetési tétele azonos, így a feltételes szabadságra bocsátás kedvezőbb szabályozása miatt az elbíráláskor hatályos büntető törvény az irányadó [4/2013. (X. 14.) BK vélemény, BH2004. 304, BH2014. 201.II.].

[42] A költségvetést károsító cselekmények tekintetében az elsőfokú bíróság törvényesen vont következtetést a vádlottak bűnösségére és a cselekmény minősítése is megfelel az anyagi jognak. E részben a törvényszék az alapeseti törvényi tényállás és a minősítő körülmények vonatkozásában körültekintő, megalapozott, részletes indokolást adott. A vádlottak által kifejtett, az adóhatóságot megtévesztő elkövetési magatartás eredményezte a különösen nagy vagyoni hátrányt a költségvetés vonatkozásában, mely cselekmény az üzletszerű elkövetés által minősül súlyosabban a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont és az (5) bekezdés b) pont szerint. Az ún. I. alapeseti törvényi tényállási elemei teljesek a tárgyi és az alanyi oldalon is. A vagyoni hátrány különösen nagynak minősül és nem fér kétség a rendszeres haszonszerzési célzathoz sem, ami üzletszerű elkövetést jelent.

[43] Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a vádlottak által 2013. márciusáig megvalósított cselekményt társtettesként követték el, hiszen szándékegységben és egymás tevékenységéről tudva cselekedtek. A cselekményük következményeivel tisztában voltak, azt felismerték, azt kívánva működtek együtt. Társtettesi elkövetési alakzat állapítandó meg abban az esetben is, ha a cselekménysorozatot csak részben követik el társtettesként, részben pedig tettesként, avagy közvetett tettesként. Nem fogadta el tehát a bíróság az I. rendű vádlott azon védekezését, hogy a tényleges ügyintézés végzése és a bevallások benyújtása miatt tettesként II. rendű vádlott követte el a cselekményeket, ezért ő legfeljebb csak bűnsegédként lenne felelősségre vonható, mint ahogy nem volt ugyanez fordított hivatkozással sem elfogadható. Ezzel szemben a vádlottak által kialakított cégcsoport működése részükről egyértelműen szándékegységet jelez. II. rendű vádlott szerepe a könyvelésen és a bevallások benyújtásán lényegesen túlmutatott, amit az is jól kifejez, hogy azon alvállalkozói cégek bankszámlája fölött is rendelkezési joga volt, melyeknek nem volt tagja (...). Az sem lehet eredményesen a büntetőjogi felelősséget vitató hivatkozás alapja, hogy a könyvelő által benyújtott valótlan tartalmú bevallások és az önellenőrzési nyilatkozatok tekintetében I. rendű vádlott tévedésben lett volna, arra utalva, hogy nem ért a könyveléshez. Mindkét vádlott tudott egymás cselekvőségéről, szándékegységük az alvállalkozói hálózat működtetése tekintetében egyértelmű volt, így 2011. áprilisától 2013. március végéig, amíg a II. rendű vádlott cselekvősége befejeződött, társtettesként tartoznak felelősséggel. Az ezt követően, 2014. januárjáig elkövetett cselekmények viszont már kizárólag I. rendű vádlott terhére róhatók, mely tettesi cselekményrész a társtettesi elkövetés részét alkotja.

[44] Tévedett ugyanakkor a törvényszék, amikor a társtettesként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345.§) tekintetében felmentő rendelkezést hozott arra hivatkozással, hogy a valótlan elektronikus bevallások benyújtása eszközcselekménye a költségvetési csalásnak, ezért önálló bűncselekményként nem értékelhető (elsőfokú ítélet [160]). A rendelkezés egyrészt anyagi, másrészt perjogi okból téves. Anyagi jogi okból, mert az okiratra elkövetett cselekmény a költségvetési csalással jelen esetben valódi alaki halmazatban áll, másrészt alapvetően és egyértelműen minősítési kérdésről van szó az alaki halmazat miatt, ezért a részleges felmentésre a vádtól eltérő jogi álláspont elfogadása esetén sem lett volna szükség.

[45] Miként az ügyészség rámutatott, a törvény helyes értelmezésén alapuló bírói gyakorlat nem tekinti a költségvetési csalás büntetlen eszközcselekményének a hamis magánokirat felhasználását, amelynek elvi indoka az, hogy a költségvetési csalás során a megtévesztés nem csak valótlan tartalmú okiratok felhasználásával valósulhat meg. A költségvetési csalás elkövetése érdekében kifejtett, a valótlan okiratokkal kapcsolatos eszközcselekmény büntetendő (BH1993. 217, BH2014. 172), így a felmentő rendelkezés – az ügyészi fellebbezésben foglaltaknak megfelelően – téves, mert a Btk. 345. §-ban írt hamis magánokirat felhasználásának vétsége megvalósult.

[46] Az elsőfokú bírósági álláspont szerint, ha az adóbevallás benyújtására kizárólag elektronikus nyomtatvány kitöltésével van lehetőség és azt nem ilyen módon nyújtják be, azt az adóhatóság nem fogadja be, ezáltal a bűncselekménnyel elérni kívánt célok sem teljesülnek, azaz a valótlan elektronikus bevallás büntetlen eszközcselekmény marad. Ez a megközelítés azonban nem helytálló, hiszen az elektronikusan benyújtott okirat ugyanolyan joghatással bír, mint a papíralapú.

[47] A hamis magánokirat felhasználásának kétségkívül a költségvetési csaláshoz szorosan kapcsolódó cselekmény, amelynek az elkövetési tárgya a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 196. § (1) bekezdésében meghatározott – bizonyító erővel bíró, azaz jog vagy kötelezettség létezésének, megváltoztatásának vagy megszűnésének bizonyítására alkalmas – magánokirat. A büntetőjogi védelem megillet minden magánokiratot, legyen az a Pp. 325. § (1) bekezdésében meghatározott teljes bizonyító erejű, vagy sem. Akkor tényállásszerű az egyébként csak szándékosan megvalósítható elkövetési magatartás, a felhasználás – értve ezalatt a joghatás kiváltása érdekében történt átadást vagy továbbítást is – ha az elkövetői körön kívül álló más személyekhez kerül.

A költségvetési csalás Btk. 396. § (1) bekezdésének a) pontja szerinti elkövetési módjánál a befizetési kötelezettséggel összefüggésben történő tévedésbe ejtés, tévedésben tartás, valótlan tartalmú nyilatkozat tétele, vagy valós tény elhallgatása nemcsak valótlan tartalmú papír alapú, hanem ugyanígy, valótlan tartalommal elektronikus úton történő bevallás benyújtásával is megvalósítható, ahogyan az jelen ügyben is történt a nagyszámú, valótlan tartalmú nullás adóbevallások révén, nem lehet tehát különbséget tenni a két forma között.

Ugyanez vonatkozik a Btk. 345. §-a szerint szabályozott hamis magánokirat felhasználására is, vagyis nem értékelhető eltérő módon a magánokirat fizikai értelemben vagy elektronikus úton történő felhasználása, azaz ez utóbbi nem tekinthető a költségvetési csalás büntetlen eszközcselekményének, hiszen a valótlan nullás adóbevallások alapját is valótlan tartalmú (papír alapú) magánokiratok képezték, amelyekkel azt igazolták mind a, mind pedig a

hatóságok, valamint a munkavállalók felé megtévesztő módon, hogy a postai dolgozók után a járulékok bevallása, levonása, befizetése megtörtént.

[48] Vizsgálni kellett a közbizalmat sértő cselekmény rendbeliségét és a folytatólagosság kérdését is, hiszen az az irányadó tényállás szerint több céget is érintett. A Btk. 6. § (2) bekezdése szerint pedig nem bűnhalmazat, hanem folytatólagosan elkövetett bűncselekmény, ha az elkövető ugyanolyan bűncselekményt, egységes elhatározással, azonos sértett sérelmére, rövid időközönként többször követ el. Ezzel összefüggésben arra mutat rá az ítéltábla, hogy ha a hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú – ugyanazon vagy több – magánokiratot, ugyanazon jogviszonyból származó jog vagy kötelezettség létezésének, megváltoztatásának vagy megszűnésének bizonyítására többször használják fel (és a folytatólagosság egyéb törvényi feltételei is fennállnak), a hamis magánokirat felhasználása folytatólagosság egységébe olvad (36/2007. BK vélemény).

[49] A hamis magánokirat felhasználása vétségének rendbelisége vonatkozásában ugyanakkor a másodfokú bíróság nem osztotta a fellebbviteli főügyészség álláspontját, miszerint e bűncselekmény rendbelisége a költségvetési csalás büntetéhez igazodik, hiszen a töretlen bírói gyakorlat szerint a közbizalom elleni – a magánokirat bizonyító erejére támaszkodó jogbiztonságot sértő – cselekmény rendbeliségét azoknak a jogviszonyoknak a száma határozza meg, amelyekben a magánokiratok felhasználására sor került, ez pedig az adóbevallásokkal érintett cégek számához igazodik (BH2021. 299. II.:Kúria Bfv.II.190/2021/8. [88]).

[50] A másodfokú bíróság ezért a vádlottak cselekményeit a költségvetést károsító, társtettesként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont] mellett a Btk. 345. §-ába ütköző, aszerint minősülő és büntetendő, 25 rendbeli a Btk. 6. § (2) bekezdése szerint folytatólagosan, valamint a Btk. 12. § (3) bekezdése alapján társtettesként elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének is minősítette, mert a cél és eszközcselekmények alaki halmazata valóságos (a már idézett BH2021. 299.II).

[51] A vádlottak bűnösségét nem kellett megállapítani külön, mert az alaki halmazat folytán tisztán minősítési kérdésről van szó, az elsőfokú bíróság értékelte a cselekményt, csak tévesen elmulasztotta minősíteni és indokolatlanul hozott felmentő rendelkezést. Ezért a helyes perjogi megoldás: az okiratra elkövetett cselekmények jogi értékelése, beminősítése is a bűnösség kimondása nélkül. A később részletezettek szerint ez az elsődleges oka, hogy a bűnösség kérdésében nincs eltérő döntés az elsőfokú ítélethez képest.

[52] Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó alanyi és tárgyi körülményeket helyesen tárta fel, amelyet a hamis magánokirat felhasználásának vétsége tekintetében megállapított folytatólagos elkövetéssel és az ilyen hasonló jellegű bűncselekmények elszaporodott voltával szükséges kiegészíteni.

[53] A törvényszék által vádlottakkal szemben kiszabott büntetés azonban elsősorban az igen jelentős időmúlás miatt, II. r. vádlottnál pedig továbbá a tényfeltáró beismerő vallomása és a másodfokú eljárásban is kifejezésre juttatott és jól érzékelhető megbánása miatt túl súlyos, mely a büntetés enyhítését indokolta. E részben a védelmi fellebbezések

alaposak, míg az ügyészégi jogorvoslat az enyhítés szükségessége folytán a súlyosításra értelemszerűen alaptalan.

[54] A másodfokú bíróság ezért I. r. vádlottnál a szabadságvesztést a büntetési tétel keretei között 4 év 6 hónapra, az indokoltan alkalmazott foglalkozástól eltiltást és közügyektől eltiltást pedig 5-5 évre enyhítette.

[55] II. vádlott esetében, elsősorban a lényeges tények elismerésére lehetőséget látott a szabadságvesztés tekintetében a büntetés egyfokú enyhítésére, ezért a szabadságvesztés tartamát 2 év 6 hónapra, ehhez igazodóan a törvényes foglalkozástól eltiltás és közügyektől eltiltás időtartamát egyaránt 3 évre mérsékelte.

[56] A magánokiratra elkövetett cselekmények büntetőjogi minősítése folytán a Btk. 82. (1), (2) bekezdése értelmében mindkét vádlottnál kiszabott halmazati büntetés már alkalmas a büntetés célok elérésére és megfelel a büntetéskiszabási elveknek, tetтарыныос, kifejezve az ítélet belső arányosságát is. Az ítéltábla részben az időmúlásra tekintettel enyhítette a vádlottak büntetését, szükséges az Alkotmánybíróság 2/2017. (II. 10.) AB határozatában adott elvi iránymutatás felhívása is. Az eljárás igen jelentős mértékben elhúzódott, a vádlottak hosszú ideje alatt állnak büntetőeljárás hatálya alatt, melyet megfelelő nyomatékkał értékelni kellett.

[57] A Btk. 50. § (2) bekezdése értelmében, akit haszonszerzés céljából elkövetett bűncselekmény miatt határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítélnék, ha megfelelő jövedelme vagy vagyona van, pénzbüntetésre is kell ítélni, amely törvényi előírásnak az elsőfokú bíróság döntése maradéktalanul megfelelt, mivel a haszonszerzési célzat kétségkívűl megállapítható volt, figyelemmel a cselekmény üzletszerű megvalósítására, és a vádlottak rendelkeznek a teljesítésre megfelelő jövedelemmel, vagyonnal.

[58] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a Btk. 52-54. §-a szerinti foglalkozástól eltiltás büntetés alkalmazása mindkét vádlottal szemben indokolt, tartamának enyhítésével pedig már arányos, csakűgy, mint a közűgyektől eltiltás mellékbűntetés is.

[59] Az egyszerűsített felűlvizsgálat körébe tartozó – így a szabadságvesztések végrehajtási fokozatával, a feltételes szabadság legkorábbi időpontjának megállapításával, a lefoglalt bűnjelekkel és a bűnűgyi költséggel kapcsolatos – ítéleti rendelkezések mindenben megfelelnek az iránýadó és teljeskörűen felhívott anyagi és eljárásjogi törvényi szabályozásnak.

[60] Az ítéltábla ugyanakkor a vagyonełkobzás alkalmazására iránýuló ügyészí indítványt nem találta alaposnak. Tőretlen a bírői gyakorlat a tekintetben, hogy akinél a gazdagodás bekövetkezett, vagyonełkobzásra kell kötelezni, jelen ügyben ugyanakkor nem állapítható meg kétséget kizáró bizonyossággal az, hogy a Kft. bankszámlájáról a vádlottak által 2011-2012. évben felvett összegekkel kik gazdagodtak, a bűnös vagyon pontosan mikor, milyen módon és kihez került. E ténybeli alapok hiányában az intézkedés alkalmazására nem kerülhetett sor a perben.

[61] A kifejtettek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 604. § (1) bekezdés b) pontja és a 606. § (1) bekezdése értelmében részben megváltoztatta, míg a törvénynek megfelelő rendelkezéseit a Be. 604. § (1) bekezdés a) pontja és a 605. § (1) bekezdése szerint – helyes indokainál fogva – helybenhagyta.

[62] A másodfokú ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek, mert a másodfokú bíróság nem hozott az elsőfokú bírósághoz képest a Be. 615. § (1) és (2) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott ellentétes döntést. Az elsőfokú bíróság és a másodfokú bíróság ugyanazt a cselekménysort értékelte és minősítette eltérően, az ítéleti tényállás megegyezik a vád tárgyává tett tények körével, a tettazonosság nem sérült, a jogi minősítés körébe tartozó eltérő jogi értékelés pedig nem alapozza meg a harmadfokú eljárás lehetőségét (BH.2020.67.), vagyis az átminősítés nem szolgálhat másodfellebbezés alapjául, még abban az esetben sem, ha az elsőfokú bíróság által egységesen minősített cselekmény a másodfokú bíróság álláspontja szerint eltérő minősítés mellett több büncselekmény megállapítását eredményezi. Jelen esetben a másodfokú bíróság a törvényszék által értékelt és minősített cselekményeket minősítette másként, amely döntés nem alapoz meg másodfellebbezést és nem nyitja meg a harmadfokú bírósági eljárást, hiszen nem került sor olyan új, az elsőfokú bíróság által nem vizsgált körülmény megállapítására, mely az ellentétes döntés körébe vonható. A jogi értékelés eltérő, mert a költségvetési csalás és a hamis magánokirat felhasználása vétsége valódi halmazatban áll, mely halmazat alaki (BH2019. 73., EBH2018. B.27.), azonban ez a kifejtettek szerint nem jelent büntető eljárásjogi értelemben eltérő döntést.

Debrecen, 2022. október 13.

Dr. Háger Tamás sk. a tanács elnöke, Dr. Horváth Péter sk. előadó bíró, Dr. Bakó József sk. bíró

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 8.B.261/2018/219. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla Bf.I.57/2022/25. számú ítéletében írt változtatással 2022. október 13. napján jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2022. október 13.

Dr. Háger Tamás sk.
a tanács elnöke